

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична
конференція магістрантів і молодих дослідників**

**ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ
ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ**

**«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У XXI СТОЛІТТІ»**

16 листопада 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 502/504:378-053.6:001(063)

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Слободенюк О.І., канд. біол. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 83 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Таким чином, успішна робота ферм з вирощування осетрових видів риб зменшить прес на природні популяції та зробить доступнішою таку цінну продукцію в першу чергу для вітчизняного споживача.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алимов С.І., Андрущенко А.І. Індустріальне рибництво. Підручник. Севастополь: Видавництво УМІ, 2010. 552 с.
2. Алимов С.І., Андрущенко А.І. Осетрівництво. Навч. посіб. К: 2008. 502 с.
3. Гормональна стимуляція нересту плідників - <https://fishindustry.com.ua/gormonalna-stimulyaciya-nerestu-plidnikiv-chastina-7/>
4. Технологія вирощування осетрових риб в установках із замкненим водопостачанням - <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9560/1/100-106.pdf>

УДК 574.52

ЖАРЧИНСЬКА В.С., аспірант

Науковий керівник – **ГРИНЕВИЧ Н.Є.**, д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

zharchynskavs@ukr.net

ГІДРОЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ЯК ОСНОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ВОДНИХ ЕКОСИСТЕМ

На сучасному етапі одним із наслідків погіршення екологічної ситуації у гідроекосистемах природного та штучного походження є зростаюче антропогенне навантаження, зокрема якісні й кількісні зміни екологічного стану цих екосистем, збіднення їхнього видового складу та зниження біопродуктивності. Реалізація екологічної складової стратегічних рішень уможливить забезпечення оптимального й ефективного функціонування природних та штучних гідроекосистем.

Ключові слова: біоіндикація, забруднення, гідробіонти, водні ресурси, моніторинг.

У розвитку сучасної гідроекології стає досить помітною тенденція до оцінки стану водних об'єктів не з погляду потреб конкретного водоспоживача, а з погляду збереження структури і функціонування усієї екосистеми [3, с. 23].

Серед різноманітних методів оцінки якості вод все більш уживаними є біологічні методи, що базуються на розумінні того, що абіотичні властивості водного середовища визначають спектр видів, здатних в ньому жити. Біологічні методи ґрунтуються на вивченні кількісного та якісного складу населення водойми та змін, що відбуваються у їх угрупованнях. Метод біоіндикації дає змогу оцінити наслідки постійного та залпового забруднення, оскільки відповідь біоти усереднює «ефект забруднення» у часі. Біологічні методи дозволяють оцінити спроможність та інтенсивність перебігу у водоймі процесів самоочищення та відновлення екосистеми після дії забруднювача [3, с. 26].

У різних країнах є різні системи біоіндикації вод, адаптовані до умов регіону та специфіки. На сьогодні є 2 найвживаніші системи: американська система RPBs (*Rapid Bioassessment Protocols*) та британська RIVPACS (*River Invertebrate Prediction and Classification System*). Суттєвий поштовх до розвитку та вдосконалення системи біоіндикації у країнах ЄС дала Європейська Рамкова водна директива (WFD). Відповідно до неї розроблено й вступили в дію моніторингові програми, що є основою для управління водними ресурсами. Основною метою Директиви є досягнення високого екологічного статусу для усіх водних систем. [1].

Головними перевагами біологічних методів оцінки якості води є: низька вартість водночас із серйозною науковою обґрунтованістю; швидке отримання результатів; «м'якість» для навколишнього природного середовища; можливість виявити результати впливу попереднього чи довготривалого забруднення; доступність процедур для широкого кола фахівців. [2, с. 95].

Для забезпечення комплексного гідроекологічного моніторингу за процесами та явищами у межах басейну ріки необхідно розв'язати ряд принципових питань, без яких неможливо побудувати повноцінні оптимальні моделі управління басейном та розробити правила його експлуатації. Розпочинаючи моніторингові програми за базовий фон слід обрати середні багаторічні кількісні та якісні показники розвитку біоти, санітарно-хімічні, санітарно-мікробіологічні, паразитологічні та токсикологічні показники, а також показники гідрологічного та гідрохімічного режимів водосховищ або окремих ділянок річки [4].

Багаторічні дані накопичуються в УкрГМЦ, Державному агентстві водних ресурсів України, Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України, Державному агентстві розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм України, Міністерстві охорони здоров'я України, Міністерстві аграрної політики та продовольства України, науково-дослідних інститутах Національної академії наук України та в профільних інститутах.

Для визначення фонових (базових) рівнів окремих компонентів та характеристик екосистем водосховищ, схеми пунктів екологічних спостережень мають охоплювати весь басейн річки, включаючи основні водосховища, найважливіші притоки, великі затоки та зони впливу найбільших забруднювачів річки. У межах водосховищ пункти екологічних спостережень обов'язково мають розміщуватися у верхній, середній та нижній частинах, що розрізняються за гідрологічними, гідрохімічними та гідробіологічними характеристиками [3].

Отже, гідроекологічний моніторинг та збереження біорізноманіття мають стати ключовими завданнями будь-яких заходів у галузі водокористування та раціонального природокористування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Водна Рамкова Директива ЄС 2000/60/ЄС. Основні терміни та їх визначення / EUWaterFrameworkDirective 2000|60|ЄС. Definitions of Main Terms – К.: [б. в.], 2006. 240 с.
2. Качала С.В. Вдосконалення системи організації мережі моніторингу водних об'єктів // Науково-технічний журнал. 2017. № 1(15). С. 90–96.
3. Клименко М.О., Клименко О.М., Петрук А.М. (2013). Гідроекологічний моніторинг водних екосистем з огляду на сучасні європейські напрями у природоохоронній діяльності // ScientificProgress&Innovations. 2013. № 3. С. 22–27. <https://doi.org/10.31210/visnyk2013.03.03>
4. Порядок здійснення державного моніторингу вод, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 р. № 758. За URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/758-2018-%D0%BF#Text>

УДК: 639.3:574.4:556.531

ЗІНЧЕНКО М.М., КОРХ Ю.П., КРАВЦОВА С.А., ПАВЛЮК В.В., ПОГОРІЛИЙ А.О.,
магістранти

Науковий керівник – **ГРИНЕВИЧ Н.Є.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ihzioolog@ukr.net

КОНКУРЕНТНІ ВІДНОСИНИ ОБ'ЄКТІВ ВІДТВОРЕННЯ АБОРИГЕННИХ ВИДІВ РИБ ГІДРОЕКОСИСТЕМ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Меліоративні заходи покращують природні умови відтворення риб, що дозволяє уникати значних коливань чисельності поколінь в рибопродуктивні та не в рибопродуктивні роки.

Ключові слова: Аборигенні види риб, меліорація, нерестовий субстрат, річкові та напівпрохідні риби.

Нагальним меліоративним заходом у басейні р. Південний Буг в адмінмежах Хмельницької області є стримування розповсюдження тугорослої форми карася сріблястого, який на сучасному етапі має переважний обсяг щодо загальної біомаси видів риб. Наявна популяція тугорослої форми карася сріблястого унеможливує підвищення рибопродуктивності водойм за рахунок формування біомаси товарної риби шляхом

ЗМІСТ

Бабенко В.В., Головань Т.С., Клепка В.А., Орел А.С., Гриневич Н.Є. Моніторинг санітарно-бактеріологічних показників води рибницьких господарств.....	3
Варфоломієва Є.О., Шулько О.П. Екологічні аспекти використання безфосфатних мийних засобів для водних екосистем.....	4
Висіцька А.М., Шулько О.П. Екологічні наслідки застосування пестицидів та шляхи їх подолання.....	7
Воротинець А.М., Трофимчук А.М. Розробка технолого-рибоводного обґрунтування вирощування малька осетра (<i>Acipenser baerii</i>), в умовах ФОП “М. Мельников”.....	8
Жарчинська В.С., Гриневич Н.Є. Гідроекологічний моніторинг як основа збереження водних екосистем.....	10
Зінченко М.М., Корх Ю.П., Кравцова С.А., Павлюк В.В., Погорілий А.О., Гриневич Н.Є. Конкурентні відносини об’єктів відтворення аборигенних видів риб гідроекосистем Хмельницької області.....	11
Кавицький О.О., Бабань В.П. Екологічна складова використання паливних брикетів з агробіомаси.....	13
Кравчун Д.Ю., Василевич В.С., Ходоровський В.С., Мельниченко М.Ю., Олешко В.П. Структура сучасного вилову гідробіонтів.....	15
Куновський Ю.В., Шаровар Д.О., Федюк Д.Р., Молдован О.Ю., Гейко Л.М. Морфологічні відмінності ознак у представників родини корошових (<i>Cyprinidae</i>).....	16
Мерний К.М., Злочевський М.В., Цехмістренко О.С. Продукція бджільництва як біомаркер оцінки довкілля.....	19
Мовчан В. О., Олійник А. О., Гонор М.А., Івашенко О.І., Гриневич Н.Є. Методи кріоконсервації статевих клітин риб.....	22
Новохацький Р.Г., Ющенко І.Я., Дурдас Ю.О., Олешко В. П. Стан рибництва на сьогодні.....	23
Осадча Ю.В., Гриневич Н.Є. Аналіз оптимальних умов зимівлі <i>Acipenser Ruthenus</i>	24
Прядка О.О., Мозговий А.О., Соловійова В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз біотехніки вирощування корошових риб у малих фермерських господарствах.....	26
Скобель А.О., Шпильовий Р.С., Петраш О.М., Вишняк Ю.О., Онищенко Л.С. Екологічна оцінка та адаптація екосистеми міста до кліматичних змін.....	28
Слюсар Г.М., Шулько О.П. Проблеми забруднення відходами тваринництва та шляхи їх вирішення.....	30
Сущенко А.М., Підгайна В.Г., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування риби за застосування інтенсифікаційних заходів в умовах орендованих водойм.....	31
Мерний К.М., Чорноморець М.С., Злочевський М.В., Цехмістренко О.С. Продукція бджільництва як біомаркер оцінки довкілля.....	33
Остапюк О. М., Денисов О.М., Гаркавенко О.М., Олешко В.П. Основні перспективи розвитку аквакультури в Україні.....	35
Прядка О.О., Мозговий А.О., Соловійова В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз біотехніки вирощування корошових риб у малих фермерських господарствах.....	37
Скобель А.О., Шпильовий Р.С., Петраш О.М., Вишняк Ю.О., Онищенко Л.С. Екологічна оцінка та адаптація екосистеми міста до кліматичних змін.....	39
Слюсар Г.М., Шулько О.П. Проблеми забруднення відходами тваринництва та шляхи їх вирішення.....	41
Сущенко А.М., Підгайна В.Г., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування риби за застосування інтенсифікаційних заходів в умовах орендованих водойм.....	43
Кут М. В., Веред П.І. Вплив автомобільного транспорту на навколишнє природне середовище міста Біла Церква Київської області.....	44
Юр’єв Я.Р., Веред П.І. Вміст нітратів у продуктах харчування та ризики отруєння.....	46
Тарасенко В.О., Дубовий В.І. Екологічна оцінка впливу на стан довкілля ПАТ «Житомирський м’ясокомбінат».....	49
Шахбазян К.М., Дубовий В.І. Екологічна оцінка впливу агрометеорологічних факторів на продуктивність зернових культур Північного регіону Житомирської області.....	50
Гринчук Є.О., Дубовий В.І. Екологічні проблеми Білоцерківської ТГ та шляхи їх вирішення в контексті різких кліматичних змін.....	51
Гринчук К.В., Дубовий В.І. Екологічні наслідки руйнування Каховського водосховища та шляхи його поновлення.....	52